

JESUS – OG LIVETS TRE

Et hefte i fastetida

DEN NORSKE KIRKE
Østre Aker og Haugerud menighet

Se, vi går opp til Jerusalem
i hellige fastetider
og se hvordan Jesus, Guds egen Sønn,
i stedet for syndere lider.

Se, vi går opp til Jerusalem.
Hvem deler vår Herres smerte?
Hvem våker med Jesus i verdens natt
og bærer hans sorg i sitt hjerte?

Se, vi går opp til Jerusalem,
til Frelserens kors og pine,
til Lammet som ofres for verdens skyld,
for syndene dine og mine.

Se, vi går opp til Jerusalem,
til byen med glans og ære,
for Frelseren sa oss at der han er,
skal vi ved hans nåde få være.

*(Norsk salmebok nr. 117,
T Paul Nilsson 1898, 1906
O Eyvind Skeie 1980
M Anders Arrebo 1627)*

Arma Christi

Bildet på framsida hører til en gruppe bilder og framstillinger som ble vanlig fra middelalderen av.

Disse fikk betegnelsen *Arma Christi*, det er latin og betyr *Kristi våpen*. Gjennom bildene har en kunne peke på våpnene og torturredskapene som er nevnt i fortellingen om Jesu lidelse og død. Og etter hvert har også andre ting som peker på det som skjer med Jesus blitt tatt med på bildene, noen av disse er enda mer mangfoldig enn det på framsida.

Målet var at en, med hjelp av bildene og symbolene, kunne reflektere over Jesu vei til Jerusalem.

Det er dette det lille heftet vårt vil invitere til.

Når vi ikke kan møtes til gudstjenester og andre samlinger, så skal det likevel være mulighet til å fordype seg i fastetida, i fortellingen, i symbolene.

I heftet finner du, ved siden av bildet på framsida, forskjellige tekster. Et lengre utdrag fra Markusevangeliet, to salmer, en andaktstekst og en meditasjon. Disse egner seg både til å bli lest sammenhengende og til å leses litt etter litt og hver for seg. Og forhåpentligvis kan heftet også være en kraftkilde i en utfordrende tid preget av stadige restriksjoner.

Husk at menighetens ansatte, men også helsevesenets og kommunes ansatte, er på jobb og står til rådighet for samtale eller hva du måtte ha på hjertet. Bare ta kontakt – se baksiden for kontaktinfo.

Vi ønsker dere alt godt og ser fram til å møte dere igjen!

Eli Solberg
Menighetsrådsleder

Carsten Schuerhoff
Sokneprest

Jesu lidelse og død

(Mark 14–15 i utdrag)

Det var nå bare to dager igjen til påske og de usyrede brøds høytid.

Judas Iskariot, en av de tolv, gikk til overprestene og tilbød seg å utlevere Jesus. De ble glade da de hørte det, og lovet å gi ham penger. Fra da av søkte han en anledning til å forråde ham.

På den første dagen i de usyrede brøds høytid, da påskelammet ble slaktet, spurte disiplene Jesus: «Hvor vil du vi skal gå og gjøre i stand så du kan holde påskemåltid?» Da sendte han to av disiplene sine av sted og sa til dem: «Gå inn i byen! Der vil en mann som bærer en vannkrukke, møte dere. Følg etter ham, og der han går inn, skal dere si til eieren av huset: ‘Mesteren spør: Hvor er rommet der jeg kan holde påskemåltid med disiplene mine?’ Da skal han vise dere et stort rom ovenpå, gjort ferdig med tepper og puter. Der skal dere stille i stand for oss.»

Da det ble kveld, kom Jesus dit med de tolv. Mens de var til bords og spiste, sa han: «Sannelig, jeg sier dere: En av dere skal forråde meg – en som spiser sammen med meg.»

Mens de holdt måltid, tok han et brød, takket og brøt det, ga dem og sa: «Ta imot, dette er min kropp.» Og han tok et beger, takket, ga dem, og de drakk alle av det. Og han sa til dem: «Dette er mitt blod, paktens blod, som blir utøst for mange. Sannelig, jeg sier dere: Aldri mer skal jeg drikke av vintreets frukt før den dagen jeg drikker den ny i Guds rike.»

Da de hadde sunget lovsangen, gikk de ut mot Oljeberget. Jesus sa til dem: «Dere kommer alle til å falle fra og vende dere bort fra meg, for det står skrevet: ‘Jeg skal slå gjeteren, og sauene skal bli

spredt.' Men etter at jeg er stått opp, skal jeg gå i forveien for dere til Galilea.» Da sa Peter: «Om så alle vender seg bort fra deg – jeg gjør det ikke!» Jesus svarte: «Sannelig, jeg sier deg: Nå i natt, før hanen galer to ganger, skal du fornekte meg tre ganger.» Men Peter forsikret: «Om jeg så må dø med deg, vil jeg ikke fornekte deg!» Det samme sa de alle.

Så kom Judas, en av de tolv, og med ham en flokk som var væpnet med sverd og stokker. De kom fra overprestene, de skriftlærde og de eldste. Forræderen hadde avtalt et tegn med dem: «Den jeg kysser, han er det. Grip ham og før ham bort med sikker vakt.» Og da han kom, gikk han straks bort til Jesus og sa: «Rabbi!» og kysset ham. Så la de hånd på ham og tok ham til fange.

De førte Jesus til øverstepresten, og alle overprestene, de eldste og de skriftlærde kom sammen. Men Peter hadde fulgt etter ham på avstand, helt inn på gårdsplassen hos øverstepresten. Der satt han sammen med vaktene og varmet seg ved bålet.

En av tjenestejentene hos øverstepresten kom forbi, og da hun fikk øye på Peter der han satt og varmet seg, så hun nøye på ham og sa: «Du var også med denne Jesus fra Nasaret.» Men han nektet og sa: «Jeg fatter og begriper ikke hva du snakker om.» Så gikk han ut i portrommet, og hanen gol. Men jenta fikk øye på ham og begynte igjen å si til dem som sto omkring: «Han er en av dem.» Men han nektet på ny. Kort etter sa også de som sto der, til Peter: «Visst er du en av dem. Du er jo også galileer.» Men han ga seg til å banne og sverge: «Jeg kjenner ikke denne mannen dere snakker om.» I det samme gol hanen for annen gang. Da husket Peter det Jesus hadde sagt til ham: «Før hanen galer to ganger, skal du fornekte meg tre ganger.» Og han brast i gråt.

Straks det ble morgen, og overprestene med de eldste og de skriftlærde, altså hele Rådet, hadde holdt møte, bandt de Jesus, førte ham bort og overga ham til Pilatus.

Pilatus spurte ham: «Er du jødenes konge?» Jesus svarte: «Du sier det.»

Soldatene førte nå Jesus inn i borggården i det som kalles preto-riet, og kalte sammen hele vaktstyrken. De kledde ham i en purpurkappe og flettet en tornekrone og satte den på hodet hans. Så begynte de å hilse ham: «Vær hilset, du jødenes konge!» De slo ham i hodet med en stokk, spyttet på ham og la seg på kne og hyllet ham. Da de hadde hånt ham, tok de purpurkappen av ham og kledde ham i hans egne klær.

Så førte de Jesus ut for å korsfeste ham. Og de tvang en mann som gikk forbi, til å bære korset hans, det var Simon fra Kyréne, far til Aleksander og Rufus. Han var på vei inn fra markene. De førte Jesus ut til et sted som heter Golgata – det betyr Hodeskal- len. De ville gi ham vin med myrra i, men han tok ikke imot den. Så korsfestet de ham og delte klærne hans mellom seg ved å kaste lodd om hvilket plagg hver skulle få. Det var ved den tredje time de korsfestet ham. Innskriften med anklagen mot ham lød: «Jø- denes konge».

Da den sjettede time kom, falt det et mørke over hele landet helt til den niende time. Og ved den niende time ropte Jesus med høy røst: «Eloï, Eloï, lemá sabaktáni?»

Det betyr: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» Noen av dem som sto der, hørte det og sa: «Hør, han roper på Elia.» Da løp en bort og fylte en svamp med vineddik, satte den på en stang og ville gi ham å drikke. Han sa: «Vent, la oss se om Elia kommer for å ta ham ned.» Men Jesus ropte høyt og utåndet.

Og forhenget i tempelet revnet i to, fra øverst til nederst. Da offiseren som sto rett foran ham, så hvordan han utåndet, sa han: «Sannelig, denne mannen var Guds Sønn!»

Det var forberedelsesdagen – det vil si dagen før sabbaten – og det var alt blitt kveld. Josef fra Arimatea, en høyt aktet rådsherre som selv ventet på Guds rike, tok da mot til seg og gikk til Pilatus og ba om å få Jesu kropp. Pilatus fant det underlig at han allerede skulle være død, og tilkalte offiseren og spurte om han hadde vært død lenge. Da han hadde fått det bekreftet fra offiseren, lot han Josef få liket. Han kjøpte da et linklede, tok Jesus ned, svøpte ham i det og la ham i en grav som var hugget ut i bergveggen, og rullet en stein foran inngangen til graven. Maria Magdalena og Maria, mor til Joses, så hvor han ble lagt.

Jesus – og livets tre

(Carsten Schuerhoff)

Det er en ukjent kunstner som har tegnet Jesus i treet. Jesus er nesten naken. Han ser ut slik han var da han hang på korset.

I treet greiner kan vi oppdage forskjellige ting. Vi ser en pisk, en stige, en lampe, tre spiker, en hammer, tre terninger, et tau, en lanse, en stang med en svamp, en hane og en bunt med pinner. Vi kjenner igjen detaljer og momenter fra fortellingen i disse tingene: Judas som angir Jesus, soldatene som kommer med en lampe og et tau i natta for å ta Jesus til fange. Hanen minner om Peter, om Peters løfte, om hans gråt, soldatene som pisker Jesus, setter en tornekrone på hodet hans, spikrene, hammeren, Jesus blir korsfestet, han får eddik på en stang, helt til Josef stiger opp til ham, for å hente ham ned, for å gravlegge ham.

Men vi kjenner igjen mer enn bare detaljer og momenter fra fortellingen, vi kjenner igjen oss, som mennesker av kjøtt og blod. Vi kjenner igjen at vi sårer hverandre, med det vi gjør, og kanskje oftere, med ord.

Nei, det er ikke alt. Det var også noen som gjorde godt mot Jesus. Helt på slutten er det Josef som svøper et klede rundt Jesus og begraver ham, han gir ham verdigheten tilbake.

Men før det er det nettopp det sårende som brenner seg fast i oss. Her er det fiendskap og latterliggjøring, utroskap og grådighet, pengepungen, tauet, purpurkappen og torne kronen, hanen og soldatenes terninger.

Hvis det hadde vært slik at vi bare husket disse bildene og tegnene på hat og vold, så kunne vi like gjerne glemme historien om Jesus. Da ville den ikke noe mer og annet enn et speil der vi kan se hvor umenneskelige vi mennesker kan være, men det trenger vi ikke Bibelen til. Da ville avisene og TV-en gjøre samme nytten, for der får vi alt dette med oss. En diskusjon om hvor tett grensene våre skal være og hvor mange vi kan ønske velkommen, en analyse av at gapet mellom fattig og rik, mellom koronavinnerne og koronataperne stadig vokser, forskrekkelsen over at noen – vi – har sikret oss en vaksine mange andre ikke kan få tak i.

Vi må se en gang til. For det er mer som er skjult i bildet. En episode av fortellingen om Jesu vei til korset vises ikke på bildet, i alle fall ikke direkte.

Dette nye som bryter seg fram gjøres ikke eksplisitt, men episoden om nattverden, det nye og overraskende, er der, om enn på indirekte vis.

I nattverden tolker Jesus tegnene på nytt, brød og vin, som ikke vises på bildet, blir til symboler om minnet om ham.

Brød og vin blir til Jesu livstegn – utover hans død.

Jesus deler brødet og vinen. De blir til en påminnelse om hans liv, hans vei, til korset – og til livet.

Nei, brød og vin er ikke med på bildet, og likevel er de der:

Jesus sitter i et tre. Et tre som har blader, som lever.

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

**FOR 785
MILLIONER MENNESKER
ER DETTE DRIKKEVANN**

Forandre. For andre.

VIPPS til 2426
SMS VANN til 2426 (250,-)
eller gi på konto: **1594 22 87493**

FASTEAKSJONEN 21. – 23. MARS

En meditasjon

(Carsten Schuerhoff)

Jesus, bror og følgesvenn,
vi ser deg i det fjerne og gjennom den uendelige tids avstand.
Vi hører deg.
Vi prøver å forstå deg, å forstå hvem du er.
La oss gå med deg.
Du er forskjellig fra andre mennesker.
Sterkere og svakere. Større og mindre.
Du forkynner Guds herlighet og tar følge med de foraktede blant menneskene.
Du bringer Guds kraft, og du er svak sammen med de svake.
Du skaper frihet og lar deg binde for dem som er bundet.
Du inntar Guds sted og stiller dog opp for de skyldige.
Du skjelner mellom sannhet og løgn og beskytter de mislykkede for de rettskafnes rettferdighet.
Du bruker ikke vold og viker ikke tilbake for offeret.
Livets mester, i deg ser vi hva det vil si å være menneske.
Gjennom ansiktet ditt ser vi Guds åsyn.
Hvor du er, forandres verden.

Se, mørket vinner aldri over lyset.
La håpets flamme skinne, sterk og klar!
For ennå kjemper noen for det gode,
og ennå deler noen det de har.

Se, freden finnes i den gode striden,
så reis deg opp til kamp for andres rett!
Da skal du aldri frykte mørkets makter,
det er i mørket flammene blir sett.

Iblant vil kampen stjele dine krefter,
du kjenner sorgen over tap og svik,
du tror at alt du ga, har gjort deg fattig,
men i din fattigdom er du blitt rik.

Et mørke hviler ennå over jorden,
men barn av lyset finnes overalt:
Se, noen åpner døren for en flyktning,
og noen reiser opp en venn som falt.

Hvor finnes brød til alle folk i verden
hvis ikke du vil dele med din bror?
Vi puster alle i den samme luften
og lever på den samme, lille jord!

Må ingen lenger hegne om sitt eget.
Må de som hersker, ofre alt for fred.
Må de som tror de kjemper helt alene,
få se hvor mange flere som er med!

Se, Verdens Lys rir inn i våre gater.
En sang om frihet stiger i vår by,
hør, også vi vil være barn av lyset
og tenne håpet: Jorden skal bli ny!

(T og M Sindre Skeie)

Kontaktinfo

Østre Aker og Haugerud menighet
22 62 97 40 | post.oah.oslo@kirken.no

Sara Moss-Fongen, prest
992 39 875 | sm729@kirken.no

Anne Stige Beck, diakon
408 14 060 | ab888@kirken.no

www.kirken.no/oah